ВАРНЕНСКИ СВОБОДЕН УНИВЕРСИТЕТ „ЧЕРНОРИЗЕЦ ХРАБЪР”

С Т А Н О В И Щ Е

От: ***проф. д-р Павел Георгиев Павлов***, ВСУ „Черноризец Храбър”, катедра „Администрация, управление и политически науки”, научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство“

Относно: дисертационен труд за придобиване на научна степен „доктор на науките” по професионално направление 3.7 “Администрация и управление”, докторска програма “Организация и управление извън сферата на материалното производство” на ВСУ „Черноризец Храбър“

Автор на дисертационния труд: **Беата Доманска - Шаруга**

Тема на дисертационния труд: **Култура на управление на риска в учрежденията за териториално самоуправление в Полша**

Основание за представяне на становището: Заповед № 1527 от 19.10.2018 г. на Ректора на ВСУ за участие в състава на научното жури за защита на дисертационен труд за присъждане на научна степен „доктор на науките”

1. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Г-жа Беата Шаруга е представила ръкопис за присъждане на научна степен „доктор на науките” в докторска програма “Организация и управление извън сферата на материалното производство” на ВСУ „Черноризец Храбър”. Дисертационният труд е насочен за защита от катедра „Администрация, управление и политически науки“ на факултет „Международна икономика и администрация“ във ВСУ. Същият е разработен в обем от 247 страници и е структуриран в увод, четири раздела, заключение, списък на фигури, списък на таблици и използваната литература.

В дисертационният труд се изследва концепцията за управление на риска в публичните организации в Полша. По-конкретно докторантът изследва две релации:

- релацията между съдържателния процес на управление на риска и културата за управление на риска;
- релацията между системата за финансово управление и развитието на контрола в организациите на местното самоуправление в Полша и управлението и планирането на публичната финансова дейност в публичните административни организации на местно ниво в контекста на управлението на риска.

Този изследователски подход, както и отсъствието на значими научни публикации в това направление, обуславят **актуалността** на дисертационното изследване.

Обект на изследване са основните единици на териториално самоуправление (общини) в Полша. Авторът уточнява, че изследванията се провеждат върху представителна извадка от общини в Полша, на чиято база се прави заключения за всички общини. **Предмет** на изследване е културата за управление на риска в териториалните публични организации, като част от организационната култура в тези организации. Интерес от теоретико-приложен характер представлява лансирането на **четири опитни хипотези** и произтичащите от тях **верифициращи въпроси** в разглежданите организации.

Главната цел на изследването е идентификация и описание на основните детерминанти на културата за управление на риска в общините в Полша и определяне на нивото на културата на управление на риска в тези общини. В **методологически план** в изследването се използват набор от съвременни изследователски методи.

Авторът е формирал своите научни виждания относно избраната от нея проблематика въз основа на проучени и цитирани 194 заглавия на английски и полски език. Приемам структурата на изследването като научно обоснована и логично издържана.

Прецизно е представена използваната богата **методология** на изследването.

Заключението представлява систематизирано обобщение на аналитичните изводи на докторанта за естеството и ролята на културата за управление на риска, като един от фундаментите на процеса за управление на риска в структурите на местната администрация. Авторът предлага обосновани и систематизирани предложения за подобряване на културата на управление на риска в разглежданите организационни структури.

Има отделни фрагменти на използване на други източници без съответното цитиране, но като цяло трудът може да се приеме като авторска разработка, към който не би могло да се предявяват претенции за плагиатство.

2.Анализ и оценка на научните резултати и приноси на кандидата

Разгледаната проблематика е свързана с културата на управлението на риска в организациите на местното самоуправление, като е поставен акцент върху параметрите, които формират културата за управление на риска. В резултат на това, считам че са постигнати конкретни научни и практически резултати. Сред тях заслужава да се открои:

- Научно обосновано са разкрити основните компоненти на връзката между културата в организацията и културата на управление на риска.
- Предложен е модел за изграждане на култура на управление на риска и използването на метода на категоризация за оценката на зрялостта на културата на управление на риска в организацията. Верификацията на тези изследвания е насочена към развитието на теорията и научните изследвания в областта на управленските и икономическите науки.
- Значимостта на разглеждания труд се потвърждава и от резултатите от изследванията на организационната култура в общините в Полша с оглед участието на служителите в управлението на риска в общините, зрелостта на процеса на управление на риска и културата на управление на риска в общините в Полша.

- Изведени са препоръки за управленските кадри на местните органи на самоуправление в областта на изграждането на култура на управление на риска.

Всичко това дава основание за извода, че посочените научни и научно-приложни приноси ще допринесат за обогатяване на теорията относно културата на управление на риска.

3. Критични бележки и препоръки

В хода на обсъждането на дисертационния труд, академичната колегия на катедра „Администрация, управление и политически науки” отправи редица препоръки, с които авторът се е съобразил и отразил в основни линии при оформянето на окончателния текст на дисертационния труд. Едновременно с това биха могли да се открият някои по-съществени бележки и препоръки:

– Необходимо е да се открият по-ясно задачите на дисертационния труд, произтичащи и пряко обвързани с целта на труда.
– Би трябвало много по-прецизно и конкретно да се формулират научните приноси на дисертацията.
– В бъдещата изследователска дейност докторантът би следвало да задълбочи изследването на теоретичните подходи към разглежданата проблематика в интердисциплинарен контекст.

4. Оценка на автореферата и публикациите по дисертацията

Авторефератът на дисертационния труд е в обем от 29 страници. Същият е оформен коректно и представя в основни линии изследването и постигнатите научни и научно-приложни резултати. Авторът представя 28 научни разработки, повечето от които са свързани с темата на дисертацията, като 15 от тях са авторски, а други са в съавторство. Всички публикации са в проблематиката на дисертационния труд, отразяват основните резултати и осигуряват необходимата публичност на изследването. Следва да се отбележи, че представянето на изследването в четирите раздела би следвало да бъде по-

подробно. Дисертацията и респективно авторефератът биха спечелили, ако след всеки раздел се посочат конкретни изводи.

Оценявам представените заглавия на научната продукция като достатъчни съгласно нормативните изисквания.

Заключение

В заключение, приемам, че представеното научно изследване е дисертабилно, отговаря на законовите изисквания за присъждане на научната степен „доктор на науките”. Всичко това ми дава основание да предложа на членовете на уважаемото научно жури да се присъди научна степен „доктор на науките” на **Беата Доманска-Шаруга** по докторска програма “Организация и управление извън сферата на материалното производство”.

19.11.2018 Изготвил становището:

проф. д-р Павел Павлов